

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 1C/41/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218202150
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Hanuščaková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2019:8218202150.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudkyňou Mgr. Ivanou Hanuščakovou v právnej veci žalobcu N.. H. I., X. D.. O. XXX/X, G., proti žalovanému MUDr. L. S., X. Z. XXX, L., zast. JUDr. Ľubomírom Kuchárom, advokátom Advokátskej kancelárie KUCHAR advokátska kancelária s.r.o., Tkáčska 3, Prešov, IČO: 36 499 706, o ochranu osobnosti, takto

rozhodol:

Súd žalobu v celom rozsahu **z a m i e t a**.

Stranám nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou doručенou súdu dňa 16.10.2017 pôvodne voči žalovaným 1/ MUDr. L. S. a 2/ T. G. domáhal, aby súd rozhodol takto :

I : Žalovaní sú povinní písomne doručiť do každej domácnosti obce písomný materiál v tomto znení (do 10 dní od právoplatnosti rozsudku): „Ospravedľujeme sa Ing. H. I. za to, že sme ho v predvolebnom letáku T. G. označil v novembri 2014 za zodpovedného za to, že nemohla byť urobená rekonštrukcia cesty Raslavice - Osikov. Jedná sa o nepravdivé a ničím nepodložené tvrdenie zasahujúce do práva na občiansku česť Ing. H. I., keďže zodpovednosť za cesty III. triedy je výlučne na Prešovskom samosprávnom kraji.

II. Žalovaný v 2. rade je povinný vyššie uvedené ospravedlnenie oznámiť/prečítať na najbližšom rokovaní obecného zastupiteľstva obce Raslavice. Zároveň sa domáhal náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 10.11.2014 žalovaný v 2.rade na svojom verejnom predvolebnom zhromaždení, konanom v divadelnej sále Domu kultúry v Raslaviciach, ako kandidát na starostu obce Raslavice, nechal prečítať okrem iného aj list L. S., predsedu Prešovského samosprávneho kraja. Z listu cituje: „ Vážení občania, obyvatelia Raslavíc,...Chceme sa pustiť aj do modernizácie ďalšej problémovej komunikácie - Raslavice - Osikov. Žiaľ, práve kvôli konaniu pána starostu, ktorý nespokojuje, ba priam nám hádže poľenú pod nohy, nemôžeme pokračovať v práci ďalej." Tým „nespolupracujúcim starostom" som bol vtedy on. Predmetný list bol následne uverejnený v letáku T. G., distribuovanom do jednotlivých domov v obci Raslavice v dňoch 12. a 13. novembra 2014, teda tesne pred komunálnymi voľbami konanými dňa 15.11.2014. Toto konanie žalovaných považuje za vážny útok na jeho česť a dobrú povesť, ktorý ohrozil jeho postavenie a uplatnenie. Keďže tomuto zásahu a jeho následkom nemohol nijako zabrániť, pristupuje k tejto satisfakčnej žalobe. Cesta Raslavice - Osikov, je cestou III. Triedy a podľa zákona NR SR č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov samosprávne kraje vykonávajú okrem iného „ majetkovú správu a údržbu ciest II. a III. Triedy". Teda nejde o kompetenciu obce. Ako starosta mohol akurát tak žiadať a prosiť. Chce zdôrazniť, že správa a údržba ciest podľa citovaného zákona neznamená pre správcu ciest - v tomto prípade Prešovský samosprávny kraj - možnosť konať, ale povinnosť konať. Vzhľadom na skutočnosť, že uvádzané tvrdenia žalovaných výrazne zasiahli do jeho práva na občiansku česť, a to so zámerom jeho diskreditácie v

nastávajúcich voľbách, žiada o vydanie rozsudku v navrhovanom znení. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 1C/35/2017.

2. Žalovaný sa k veci vyjadril písomne (vid' nižšie).

3. Podaním zo dňa 4.4.2018 zobral žalobca žalobu späť voči označenému žalovanému v 2. rade.

4. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 22.5.2018, č.k. 1C/35/2017-36 súd konanie voči žalovanému v 2. rade zastavil, nepriznal mu nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi a v prevyšujúcej časti vec vylúčil na samostatné konanie. Po vylúčení veci je vec vedená pod sp. zn. 1C/41/2018.

5. Na pojednávanie vytyčené na deň 16.5.2019 sa dostavili žalobca a právny zástupca žalovaného, ktorý ospravedlnil jeho neprítomnosť, o odročenie pojednávania nežiadal. Súd preto v zmysle § 180 CSP vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti, prihliadol pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením vyjadrení strán sporu a v spise pripojených listinných dôkazov tak ako boli oboznámené na pojednávaní (návrhom na začatie konania s príl., písomnými vyjadreniami strán sporu s prílohami, uznesením o vylúčení veci na samostatné konanie) a zistil tento skutkový stav veci:

7. Žalobca za účelom preukázania svojich tvrdení súdu predložil :

1/ kópiu predvolebného letáka T. G.

2/ zvukový záznam zo dňa 10.11.2014.

8. Z predvolebného listu T. G. oi. vyplýva, že :

1/ vyjadrenie L. S., predsedu Prešovského samosprávneho kraja zo dňa 6.11.2014 v znení : „, T. G. je nesmierne pracovitý a húževnatý človek ... ”

„ Vážení občania, obyvatelia Raslavíc,

som úprimne rád, že môžem ako kandidáta na starostu v Raslaviciach podporiť T. G., pretože to vnímam ako šancu znovu obnoviť komunikáciu a spoluprácu s obcou. Vždy som mal pocit, že so starostom Raslavíc normálne komunikujeme a spoločne sa snažíme pomáhať ľuďom, ktorí tu žijú. Preto som ostal zaskočený, keď som sa dozvedel, ako sa dajú nesprávne vysvetľovať mnohé dobré veci, ktoré sa urobili.

Od roku 2004 kedy sme do svojej pôsobnosti prevzali regionálne cesty, sa snažíme maximálne investovať do ich opravy. Sme však najväčší slovenský kraj, v ktorom je spolu 665 obcí. Mnohé cesty v kraji neboli opravované aj 40 rokov, takmer každý rok zápasíme s povodňami, preto nemôžeme zabezpečiť modernizáciu naraz. Všetko má svoj čas a svoju postupnosť. Pracujeme tak, ako nám to dovoľia naše finančné možnosti. Nedávno sme dokončili opravu úseku Raslavice - Abrahámovce. Bol to najhorší úsek pokiaľ ide o spojenie s Raslavicami, preto ma teší, že sme tento dlhoročný problém konečne vyriešili. Sme pripravení pokračovať v práci ďalej. Chceme sa pustiť aj do modernizácie ďalšej problémovej komunikácie - Raslavice - Osikov. Žiaľ, práve kvôli konaniu pána starostu, ktorý nespolupracuje, ba priam - hádže nám polená pod nohy, nemôžeme pokračovať v prácach ďalej. Som sklamaný, lebo takýmto spôsobom neurobíme nič. Myslel som si, že nám ide o jedno - spokojnosť obyvateľov.

Tu v regiónoch, sme všetci odkázaní na spoluprácu - vyšší územný celok, mestá, obce, starostovia, poslanci. Len spoločnými silami môžeme niečo dosiahnuť. Preto veľmi rád podporím na miesto starostu človeka, ktorý je pripravený na spoluprácu a chce aktívne prispieť k tomu, aby sa táto obec ďalej rozvíjala. T. G. už jasne ukázal čo dokáže. Založil, rozvíja a udržiava úspešnú rodinnú firmu, ktorá prináša efekt celej obci. A to aj v týchto ťažkých časoch, ktoré podnikaniu neprajú. T. G. je nesmierne pracovitý a húževnatý človek ktorý sa nenechá odradiť a ide za svojim cieľom. Dnes cíti potrebu aktívnejšie sa zúčastňovať na rozvoji obce a chce priložiť ruku k spoločnému dielu. Neváha preto vydať zo seba všetko. Preto verím jeho rozhodnutiu a elánu zlepšiť život obyvateľov a hľadať nové cesty rozvoja obce. Verím, že T. G. ako starosta je najlepším riešením pre Raslavice. Urobím všetko pre to, aby sme mu v tom pomohli. ”

9. Žalovaní (obaja v tom čase) sa k veci vyjadrili písomne v spoločnom podaní zo dňa 27.11.2017. Uviedli, že žalobca sa podanou žalobou domáha ochrany osobnosti, integrita ktorej mala byť narušená

časťou textu listu, ktorým žalovaný v 1. rade podporil kandidatúru žalovaného v 2. rade v komunálnych voľbách v roku 2014. Žaloba bola podaná skoro po troch rokoch od kedy malo dôjsť k „ vážnemu útoku“ na česť a dobrú povesť žalobcu. Ak by bol mal žalobca záujem na dosiahnutí naliehavej a účinnej ochrany ohrozených alebo porušených práv, bol by konal bezprostredne po domnelom zásahu na jeho česť. V danom prípade je namieste domnievať sa, že ide o účelové podanie. Z obsahu žaloby vyplýva, že útok mal smerovať proti žalobcovi v pozícii verejného funkcionára - starostu obce Raslavice a teda nesmeroval proti žalobcovi ako fyzickej osobe. Je pravdou, že žalovaný v 1. rade predmetný text napísal a žalovaný v 2. rade ho použil vo svojej predvolebnej kampani, avšak považujú za potrebné zdôrazniť, že žalovaný text bol vytrhnutý z kontextu. Poukazujú na celé znenie textu, v ktorom okrem iného, žalovaný v 1. rade uvádza: „ Vždy som mal pocit, že so starostom Raslavíc (poznámka: žalobcom) normálne komunikujem a spoločne sa snažíme pomáhať ľuďom, ktorí tu žijú. Preto som ostal zaskočený, keď som sa dozvedel, ako sa môže prekrútiť skutočnosť a ako sa dajú nesprávne vysvetľovať mnohé dobré veci. ktoré sa urobili.“ Práve žalobca ako prvý nedôvodne priamo aj nepriamo osočoval žalovaného v 1. rade. Žalobou napadnutý text bol spontánnou reakciou žalovaného v 1. rade na bezdôvodné, ničím nepodložené narážky a útoky žalobcu vzťahujúce sa k činnosti Prešovského samosprávneho kraja na úseku cestného hospodárstva, ktoré opakovane adresoval žalovanému v 1. rade. Prvýkrát žalobca slovne napadol žalovaného v I. rade na zasadnutí ZMOS-u okresu Bardejov, ktoré sa konalo v mesiaci apríl 2014 . Vystúpenie žalobcu nebolo zaznamenané do zápisnice. Žalobca na tomto verejnom zasadnutí samosprávy slovne napádal žalovaného v 1. rade a svoj nesúhlas s postupom Prešovského samosprávneho kraja pri rekonštrukcii a oprave ciest v okrese Bardejov prezentoval veľmi útočným, až radikálnym spôsobom. V prípade potreby dané skutočnosti môžu osvedčiť prítomní účastníci. Druhýkrát žalobca vystúpil s prejavom zameraným proti žalovanému v 1. rade na zasadnutí Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja zo dňa 22. apríla 2014. Vystúpenie žalobcu v plnom rozsahu je zaznamenané v zápisnici č. 3/2014, ktorú žalovaný v I. rade prikladá ako dôkaz. Žalovaný v I. rade považuje za dôležité poukázať aspoň na niektoré útočné výroky žalobcu, ktoré predniesol na zasadnutí zastupiteľstva : „ V roku 2007 získala obec Raslavice titul Dedina ako klenotnica, ale do roku 2014 jej tento titul VÚC poriadne doškriabal.“ Na základe faktov známych žalobcovi a na základe jeho videnia veci, „ si dovoľí povedať, že opravy ciest III. triedy sa stali predmetom predvolebného boja o volené posty VÚC“. „ Ide o ukážkový príklad ignorovania skutočných problémov a mrhanie verejnými zdrojmi. Na základe týchto príkladov vidieť, že PSK nemá problémy s financiami na rekonštrukciu ciest, ale má problém so zodpovedným nakladaním s týmito prostriedkami. „Sú to jasné prejavy arogancie moci a úplného ignorovania reality. „ Žalobca správne uvádza, že samosprávne kraje majú kompetencie v oblasti „ majetkovej správy a údržby ciest II. a III. triedy „. Je preto nepochopiteľné konanie žalobcu, keď bez zohľadnenia argumentov a vysvetlenia žalovaného v 1. rade, bez akceptácie vysvetlenia poslancov Prešovského samosprávneho kraja, striktnie trval na bezodkladnej rekonštrukcii časti cesty Raslavice - Osikov. Prešovský samosprávny kraj vyčleňuje finančné prostriedky na opravu ciest objektívne, je však nútený zohľadniť viaceré kritériá a v záujme transparentnosti celého procesu sú do neho zapojení okrem Správy a údržby ciest PSK, poslanci za daný okres a následne aj celé zastupiteľstvo. Žalovaný v 1. rade poukazuje na to, že žalobca nemal skutočný záujem pochopiť mechanizmus fungovania krajskej samosprávy v danej oblasti. Tak , ako žalovaný v I. rade uviedol na zasadnutí (viď str. 40 - str. 41 zápisnice) aj keď zastupiteľstvo schválilo finančné prostriedky na opravu cesty Raslavice Abrahámovce, žalobca bol nespokojný, lebo chcel len to svoje - opravovať cestu Raslavice- Osikov. Prešovský samosprávny kraj spolupracuje so starostami obcí. To, že je vlastníkom ciest II. a III. triedy a má tomu zodpovedajúce kompetencie neznamená, že koná svojvoľne a neberie do úvahy návrhy a pripomienky starostov obcí. Avšak aj na strane starostov musí existovať prirodzená sebareflexia a v záujme veci by mali rešpektovať logickú argumentáciu druhej strany. Prešovský samosprávny kraj v pozícii 1 vlastníka vyhodnotil cestu Raslavice - Abrahámovce za cestu vo viac kritickom stave a akútnejšie vyžadujúcu opravu, než cestu Raslavice - Osikov. Žalobca mal však záujem na oprave cesty Raslavice - Osikov. Rozhodnutie samosprávneho kraja opraviť cestu Raslavice- Abrahámovce bolo spúšťačom neutíchajúcej a nevyberanej kritiky žalobcu. Podľa názoru žalovaného v I. rade sa podpísalo pod nespokojnosť žalobcu so žalovaným v 1. rade. Ak by bol mal žalobca skutočný záujem na zlepšení stavu ciest v rámci okresu Bardejov, bol by privítal iniciatívu kraja opraviť cestu Raslavice-Abrahámovce a nebol by útočil na žalovaného v 1. rade. O oprave cesty Raslavice - Abrahámovce bolo rozhodnuté pred vystúpením žalobcu na zasadnutí zastupiteľstva, touto informáciou žalobca disponoval. Je teda zrejmé, že jeho nadmieru kritické vystúpenie bolo reakciou na to, že sa neopravuje ten úsek cesty, na ktorom má výslovný záujem on. Žalobca vo svojom vystúpení na zasadnutí zastupiteľstva v apríli 2014 oznámil, že sa rozhodol osadiť na cestách dopĺňujúce informačné tabule s textom: „ Cesta v správe Prešovského samosprávneho kraja, L. S. - opora kraja Ako vyplýva z prílohy - fotografie

- žalobca tak aj urobil. Ostáva preto sporným, nakoľko mohol napadnutý text žalobcu diskreditovať v nastávajúcich voľbách keďže sám žalobca dávno predtým osadením doplňujúcich informačných tabúl občanov informoval o tom, kto v skutočnosti zodpovedá za to, že sa nevykonala rekonštrukcia cesty Raslavice - Osikov. Občiansky zákonník poskytuje ochranu len v prípade závažného porušenia občianskej cti, ktoré porušenie predstavuje zásah do osobnosti občana. Zásah musí byť objektívne spôsobilý takúto ujmu spôsobiť. Je však potrebné robiť rozdiel medzi kritikou a neoprávneným zásahom. Zákonná ochrana je daná len ak vytykané prejavy sú zásadne nepravdivé, alebo pravdu skresľujúce. Podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici obsiahnutom v Rozhodnutí 10Co 21/67 z 26. januára 1967 kritika nie je neoprávnená, ak nie sú prekročené medze kritiky vecnej opierajúcej sa o pravdivé skutočnosti a z nich vychádzajúce závery, ktoré tieto skutočnosti odôvodňujú a ak je primeraná obsahom i formou. Žalovaní majú za to, že kritika smerujúca voči žalobcovi kritéria oprávnenosti spĺňa. Vyjadrenia žalovaného v 1. rade sú výsledkom jeho subjektívneho názoru, ktorý k danej skutočnosti zaujal a hodnotil ju z hľadiska správnosti a prijateľnosti. Jeho názor sa zakladal na pravdivých informáciách, forma jeho prezentácie bola primeraná a primárnym cieľom tohto hodnotiaceho úsudku nebolo ani hanobenie, ani zneuctenie žalobcu. V kritike neboli použité výrazy, ktorých miera expresivity by bola v značnom nepomere k cieľom kritiky a takto formulovaná kritika neobsahuje ani úmysel žalovaného v 1. rade žalobcu, ako kritizovanú osobu vykonávajúcu verejnú funkciu, znevážiť alebo uraziť. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva je potrebné poukázať na to, že hranice kritiky verejne činných osôb (politikov, sudcov, štátnych zamestnancov) - a bezpochyby aj starostov obcí - sú oveľa širšie ako v prípade „ bežných „ ľudí. Je nepochybné, že kritické slová žalovaného v 1. rade smerovali proti žalobcovi v súvislosti s výkonom jeho funkcie starostu. Je teda na mieste, aby žalobca akceptoval skutočnosť, že kroky, ktoré realizoval v súvislosti s výkonom jeho verejnej funkcie mohli bez porušenia akýchkoľvek zákonných opatrení podliehať kritike v širšej miere, oproti stavu, ktorý by nastal ak by išlo o prípad konania žalobcu v pozícii fyzickej osoby. Ak by to tak nebolo, tak výroky žalobcu obsiahnuté v bode 7. tohto vyjadrenia a prednesené na zasadnutí zastupiteľstva 22.4.2014 by boli zo strany žalovaného v 1. rade taktiež úspešne žalovateľné. Tak, ako uvádza žalobca, žalovaný v2. rade prečítal daný list žalovaného v 1. rade na predvolebnom zhromaždení dňa 10.11.2014. Považujú za dôležité zdôrazniť, že list bol prečítaný celý, nielen pasáže, ktoré sa mali bývalého verejného funkcionára dotknúť na cti, jeho zverejnenie nesmerovalo k zneváženiu ani urážke žalobcu, jeho účelom bolo v rámci predvolebnej kampane poukázať na osobnosti kraja, ktoré podporujú kandidatúru žalovaného v 2. rade. Žalovaný v 2. rade spochybňuje tvrdenia žalobcu, že následkom konania žalovaných „ nemohol nijako zabrániť“ Okrem toho, že neoznačil aké konkrétne následky zverejnenie predmetného listu malo pre žalobcu, žalobca mal dostatok času, aby od 10.11.2014 - teda od prvého prečítania listu - do doby volebného moratória dané tvrdenia v rámci svojej predvolebnej kampane vyvrátil, resp. aby sa k nim vyjadril vo svojich predvolebných letákoch, ktoré taktiež distribuoval do domácností v Raslaviciach. Žalovaný v 2. rade má za to, že volebná kampaň je štádiom volebného procesu, v rámci ktorého sa vo voľbách kandidujúce subjekty usilujú maximalizovať, rôznymi formami volebnej agitácie svoj volebný zisk. Neprimeranou reguláciou volebnej kampane, ktorej podstatu a obsah by tvorili reštrikčné zásahy do slobody prejavu by došlo zároveň k zásahom aj do práva na informácie. S poukazom na vyššie uvedené navrhli podanú žalobu zamietnuť a žalobcovi nepriznať trovy konania.

10. Za účelom preukázania svojich tvrdení obsiahnutých v podaní zo dňa 27.11.2017 žalovaný predložil :
1/ Výpis zo zápisnice č. 3/2014 zo 4. zasadnutia Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja zo dňa 22. apríla 2014
2/ fotografie o osadení tabúl.

11. Podaním zo dňa 5.2.2018 sa k veci vyjadril žalobca (k podaniu žalovaných zo dňa 27.11.2017). Uviedol, že :

K bodu 3: útok smeroval aj voči fyzickej osobe, H. I., ktorý bol v tom čase kandidátom na funkciu starostu obce.

K bodu 5: "Žalobou napadnutý text bol spontánnou reakciou..." Pán predseda S. spontánne reagoval tak, že na zasadnutí ZMOSu v Bardejove ma označil za klamára ako reakciu na jeho vyjadrenie, že je nahlásený v jeho kancelárii ako čakateľ na prijatie u predsedu PSK. Druhy krát spontánne reagoval predseda PSK na zasadnutí PSK 22.4.2014 na jeho vystúpenie tak, že najprv mu v rozpore s rokovacím poriadkom nedal slovo pri bode 5 úprava rozpočtu (táto vec so žalobou nesúvisí). Vystúpiť mohol až v bode 9 - Informatívna správa o stave prípravy Integrovaného regionálneho operačného programu (???).Po jeho vystúpení (keďže žalovaní z neho citujú vo svojom bode 7, celé vystúpenie dáva ako prílohu, aj keď si myslí, že to opäť s prejednávanou vecou priamo nesúvisí). Predseda PSK spontánne

reagoval tak, že osadením informačných tabúl porušujem zákon ..." a "... Rád by vyšiel pánu starostovi v ústrety, keby sa to dalo, ale nejde to ...11 (rozumej predseda PSK, str. 19 zápisnice). Tému opäť otvoril až v bode 16 Rôzne pán poslanec W. (to on už na rokovaní prítomný nebol), ktorý sa odvolal na jeho vystúpenie, cituje: "... vystúpenie starostu Raslavíc poukázalo na mnohé veci, ktoré by poslanci PSK mali vidieť a mali by sa snažiť o ich lepšie riešenie!" (príloha - zápisnica str.39). Smutné je, že predseda PSK vo svojej reakcii na str. 40 a 41 nehovorí svoj postoj k veci, ale štylizuje sa do pozície hovorca mňa - sťažovateľa: "...starosta Raslavíc písal listy v roku 2006, 2010, 2014, ...Teraz písal list, kde bol spomenutý aj úsek Raslavice - Abrahámovce, ...ale je nespokojný, lebo chce len to svoje ..." Teda predseda PSK vie, čo chce, s čím je spokojný, nespokojný? Na tak závažnú kritiku on ako starosta, ani obec Raslavice nedostali (ani doteraz) žiadnu odpoveď. Len že to nejde ... Pán predseda verejný priestor na diskusiu, resp. kritiku jeho osoby, že nespokojný a hádže poľená pod nohy, nevyužil. A práve toto by považoval za férové. "Spontánna reakcia" prišla pár dní pred voľbami, a vtedy nemal šancu ani možnosť sa brániť, vzhľadom na termín volieb. A odporúčanú konštrukciu, že sa mal brániť v letáku, považuje za scestnú - vie zo života, koľko a ak vôbec, trvá náprava nepravdivých výrokov - v tom ako si danú informáciu u seba fixoval čitateľ či poslucháč. Vystúpil 2x verejne (a nie pred voľbami do VUC), čakal reakciu aj diskusiu. Aká bola reakcia kraja uviedol vyššie. Preto útok, ktorému bol vystavený, považuje za pripravovaný, cieľavedomý a zámerný s cieľom poškodiť jeho meno, hlavne ako kandidáta na starostu obce. Opakovane sa odvoláva na zákonné kompetencie samospráv, podľa ktorých nemal žiadnu možnosť konať vo veci opravy danej cesty, okrem predkladania žiadostí, a to opakovane od roku 2006. Aká to postupná (či spontánna?) zmena názoru na vec: od „Rád by vyšiel pánu starostovi v ústrety, keby sa to dalo, ale nejde to.“ až po: „Žiaľ, práve kvôli konaniu pána starostu, ktorý nespokojný, ba priam nám hádže poľená pod nohy, nemôžeme pokračovať v práci ďalej. Nech žalovaný v 1.rade preukáže svoje tvrdenie: "...Chceme sa pustiť aj do modernizácie ďalšej problémovej komunikácie - Raslavice - Osikov. Žiaľ, práve kvôli konaniu pána starostu, ktorý nespokojný, ba priam nám hádže poľená pod nohy, nemôžeme pokračovať v práci ďalej." Nech preukáže v čom išlo o nespokojnosť a v čom jemu hádzal poľená pod nohy až nemohol pokračovať v práci ďalej. Ako sa mohol cítiť, keď po toľkých písomných žiadostiach, urgenciách, návšteve PSK - Správy a údržby ciest, sa nakoniec dozviem z "úst" predsedu PSK, že tým zlým zodpovedným je on sám?

K bodu 9: "ostáva sporným, nakoľko mohol napadnutý text žalobcu diskreditovať v nastávajúcich voľbách, keďže sám žalobca dávno predtým osadením doplňujúcich informačných tabúl občanov informoval o tom, kto v skutočnosti zodpovedá za to, že sa nevykonala rekonštrukcia cesty Raslavice - Osikov." Ak to dobre chápe, sám podnikol kroky (vtedy si to ešte neuvedomujúci), aby vyvinil žalovaného z jeho nezákonného konania. Myslí si však, že zodpovednosť za konanie a skutky chápe právny poriadok trochu inak.

12. Na uvedené podanie žalobcu reagoval v tom čase označený žalovaný v 2. rade a to dňa 19.3.2018, pričom uviedol, že ak žalobca tvrdí, že domnelý útok smeroval proti nemu aj ako fyzickej osobe, má za to, že žalobou napadnutý text nijakým spôsobom nemohol zasiahnuť do občianskej cti žalobcu - fyzickej osoby. Obsah textu súvisel výlučne s výkonom funkcie starostu obce Raslavice a netýkal sa súkromia žalobcu. Preto je objektívne nemožné, aby z toho dôvodu došlo k zásahu do osobnosti žalobcu v pozícii občana. Ďalšie vyjadrenia žalobcu považuje žalovaný v 2. rade za právne a skutkovo irelevantné k podanej žalobe. Žalobca vo svojom vyjadrení nijako nepreukázal a svoje tvrdenia nepodložil žiadnymi dôkazmi, ktoré by osvedčili, že mu konanie, ktoré sa dáva žalovanému v 2. rade za vinu, konkrétnym spôsobom zasiahlo do občianskej cti. S poukazom na vyššie uvedené, žalovaný v 2. rade trvá na doterajších písomných vyjadreniach, ktoré boli doručené konajúcemu súdu a navrhuje, aby konajúci súd podanú žalobu zamietol a žalobcovi nepriznal trovy konania.

13. Žalovaný v podaní zo dňa 19.12.2018 uviedol, že ak žalobca tvrdí, že domnelý útok smeroval proti nemu aj ako fyzickej osobe, má za to, že žalobou napadnutý text nijakým spôsobom nemohol zasiahnuť do občianskej cti žalobcu - fyzickej osoby. Obsah textu súvisel výlučne s výkonom funkcie starostu obce Raslavice a netýkal sa súkromia žalobcu. Preto je objektívne nemožné, aby z toho dôvodu došlo k zásahu do osobnosti žalobcu v pozícii občana. Z vyjadrenia žalobcu k bodu 5. je nepochybné, že žalobca sa ani s odstupom času nesnažil pochopiť a ani nepochopil mechanizmus fungovania krajskej samosprávy na úseku opravy ciest II. a III. triedy. Je navzájom si odporujúce, keď žalobca viní za daný stav výlučne žalovaného a sám poukazuje na vyjadrenie pána poslanca Kahanca, ktorý sa jednoznačne vyjadril, že „vystúpenie starostu Raslavíc poukázalo na mnohé veci, ktoré by poslanci PSK mali vidieť a mali by sa snažiť o ich lepšie riešenie!“ Z uvedenej citácie je nepochybné, že rozhodovanie v oblasti opravy a údržby ciest nebolo vo výlučnej kompetencii žalovaného, ale záviselo aj od rozhodnutia druhého

samosprávneho orgánu - poslancov. Žalobca bol voči žalovanému v pozícii predsedu Prešovského samosprávneho kraja (z pohľadu žalovaného - bezdôvodne) odmietavo naladený od začiatku výkonu funkcie starostu. Žalovaný pri výkone mandátu predsedu samosprávneho kraja preferoval spoluprácu so starostami a v záujme rozvoja kraja jednotlivé obce navštevoval osobne, aby sa oboznámil s miestnymi pomermi. Nezáujem žalobcu spolupracovať s krajskou samosprávou zastúpenou žalovaným prezentoval žalobca napríklad aj tým, že v deň ohlásenej návštevy obce Raslavice žalovaným približne v roku 2004, žalobca na obecnom úrade nebol prítomný a žalovaného odkázal na prednostu obecného úradu. Ďalšie vyjadrenia žalobcu považuje žalovaný za právne a skutkovo irelevantné k podanej žalobe. Žalobca vo svojom vyjadrení nijako nepreukázal a svoje tvrdenia nepodložil žiadnymi dôkazmi, ktoré by osvedčili, že mu konanie, ktoré sa dáva žalovanému za vinu, konkrétnym spôsobom zasiahlo do občianskej cti. S poukazom na vyššie uvedené, žalovaný trvá na doterajších písomných vyjadreniach, ktoré boli doručené konajúcemu súdu a navrhuje, aby konajúci súd podanú žalobu zamietol a žalobcovi nepriznal trovy konania.

14. Na pojednávaní dňa 16.5.2019 :

1/ Žalobca udával, že trvá na žalobe v celom rozsahu. Uvádza skutočnosti, ktoré sa udiali. Tesne pred voľbami od nedele do stredy, boli v Raslaviciach najprv na verejnom zhromaždení a následne formou volebných letákov distribuované do domácností v obci materiály jeho protikandidáta, v ktorých vo forme listu p. dr. S. bola znevážená jeho osoba hrubým spôsobom, to znamená vyloženým klamstvom a nepravdami znevážené jeho pôsobenie ako aj zodpovednosť za to, za čo zo zákona nemohol. Teda za opravu a údržbu cesty Raslavice - Osikov, za ktorú aj vtedy, aj dnes zodpovedá vyšší územný celok. Nepozná zo svojej praxe lepší príklad na známe prirovnanie : Zlodej kričí, chytte zlodeja. Toto sa udialo presne v popísanom prípade, čo malo za následok podľa jeho presvedčenia aj jeho prehru v komunálnych voľbách, síce len o 34 hlasov, ale účel daný zámer splnil. Nie je nič jednoduchšie, ako preukázať tvrdenie žalovanej strany, načo vyzval vo svojom písomnom stanovisku, že v prípade, ak predložia „ polená“, prosím vyťahujeme tie polená. Tvrdí, že toto všetko je vymyslené, je preukázateľný fakt, kto je za to zodpovedný, za rekonštrukciu cesty. To sú všetko veci, ktoré sú zdokladovateľné. Upozorňuje, že podľa neho debata na tému kompetencie pri správe ciest, nie je predmetom konania. Keď už zástupca žalovaného povedal, čo povedal, opakuje, že zodpovednosť za cesty bola nie na starostovi, ale na VÚC. Nevie, o aké konanie a polená ide. Súd nezaujíma argumenty ani preukázania.

2/ právny zástupca žalovaného udával, že navrhuje žalobu zamietnuť ako nedôvodnú. Pridržiava sa písomného stanoviska, ktoré zaslal k predmetnej žalobe jeho klient, žalovaný. Poukazuje na to, že pokiaľ žalobca vníma predmetný list pri voľbách v r. 2014 ako útok do jeho osobných práv, má za to, že toto jeho vnímanie je nesprávne. Je zrejme, že ako starosta obce Raslavice ako verejný činiteľ musí zniesť kritiku na svoje fungovanie ako starosta obce a pokiaľ je táto kritika na jeho adresu objektívna, podľa ich názoru táto kritika bola objektívna, nemôže sa domáhať žalobou ochrany svojich práv ako občan. Tiež poukazuje na dĺžku, odkedy malo dôjsť k predmetnému zásahu do jeho občianskych práv a kedy bola podaná predmetná žaloba. Táto dĺžka predstavuje cca 3 roky. Zrejme, pokiaľ sa týka schvaľovania finančných prostriedkov na úpravu ciest, pán žalovaný vie, že to schvaľuje prešovský samosprávny kraj, ktorý schválil predmetné uznesenie na konkrétnu rekonštrukciu ciest. Táto oblasť spadá do pôsobnosti kompetencie zastupiteľstva, nie výlučnej kompetencie Prešovského samosprávneho kraja.

15. Podľa čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

16. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

17. Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

18. Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

19. Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

20. Z podanej žaloby vyplýva, že žalobca sa domáha satisfakcie za zásah do jeho osobnostných práv - práva na ochranu osobnosti a to občianskej cti a dobrej povesti. Pre právne posúdenie uplatneného nároku žalobcu súd použil všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka a to ust. § 11 a nasl., teda ustanovenia na ochranu osobnosti, kde nepochybne patrí aj ochrana osobnostných práv fyzických osôb. Pri podaní návrhu na začatie konania sa od navrhovateľa nevyžaduje právne posúdenie nároku, len jeho skutkové odôvodnenie a na jeho základe súd vec právne posúdi.

21. Občiansky zákonník v ust. § 11 a nasl. priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy (tzv. jednotlivé súčasti osobnosti človeka a osobnostných práv). Jedná sa výsostne o osobnostné stránky patriace každej fyzickej osobe, preto sa nazývajú aj právami osobnostnými. Tieto práva vyplývajú aj z Ústavy Slovenskej republiky, aj medzinárodných dohovorov zaväzujúcich Slovenskú republiku, najmä Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Zákon nestanovuje presný výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktoré sa môžu dotknúť osobnostných práv, stanovuje len znaky, pri danosti ktorých treba určité správanie považovať za zásah do osobnosti (zásah do osobnostných práv, objektívna spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby, neoprávnenosť zásahu, príčinná súvislosť medzi určitým správaním a porušením osobnostných práv).

22. Občiansky zákonník v ust. § 11 a nasl. poskytuje ochranu osobnosti subjektom, proti ktorým smeroval neoprávnený zásah znižujúci ich vážnosť, dôstojnosť a česť, meno a ohrozujúci ich postavenie a uplatnenie v spoločnosti. V nadväznosti na uvedené, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie (nemateriálna satisfakcia). Občiansky zákonník ustanovením § 13 poskytuje ochranu osobnosti len v prípade jej závažného porušenia, pričom porušenie predstavuje zásah do osobnosti človeka. Zásah musí byť objektívne spôsobilý takúto ujmu spôsobiť. Musí ísť o jednanie proti mravnej integrite, znižovanie dôstojnosti, vážnosti, cti, o jednanie z hľadiska vzťahu k spoluobčanom (verejnosti), o jednanie ohrozujúce ich postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Je treba prihliadať na reakciu, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby, resp. kruhoch, kde sa fyzická osoba pohybuje. Musí sa preukázať citeľné zníženie postavenia fyzickej osoby v uvedenom prostredí. Preukázanie vzniku takéhoto následku zaťažuje postihnutú fyzickú osobu. Forma ochrany a tým aj súdneho výroku a prípadnej reparácie následkov závisí od charakteru porušenia a ujmy a od okolnosti prípadu a vhodnosti prostriedkov nápravy. Uvedené platí aj pre ochranu dobrej povesti, dôstojnosti aj mena, priezviska.

23. Predmetom konania je teda uloženie povinnosti žalovanému odstrániť následky tvrdých zásahov do osobnostných práv žalobcu (do práva na ochranu jeho osobnosti), tzv. reštitučná žaloba.

24. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že v roku 2014 (november) prebiehala volebná kampaň na úseku samosprávy (miest a obcí) a to pred voľbami do orgánov samosprávy miest a obcí a že v obci Raslavice boli kandidátni na funkciu starostu žalobca (v tom čase starosta obce Raslavice) aj pôvodne označený žalovaný T. G.. Práve v rámci volebnej kampane p. G. (ktorý napokon zvíťazil v komunálnych voľbách konaných dňa 15.11.2014 a stal sa starostom Obce Raslavice) bol použitý volebný leták, obsahom ktorého oi. bolo aj vyjadrenie predsedu Prešovského samosprávneho kraja L. S. zo dňa 6.11.2014 v znení ako je vyššie uvedené v bode 8 (ďalej len vyjadrenie žalovaného). Spomínaný volebný leták p. G. bol prečítaný na predvolebnom zhromaždení občanov obce dňa 10.11.2014 a následne mal byť distribuovaný do domácností v obci. Podľa názoru žalobcu vyjadrenia žalovaného vo volebnom letáku, ktoré považuje za nepravdivé, mali spôsobiť zásah do práva na ochranu jeho osobnosti - jeho občianskej cti a dobrej povesti, čo malo spôsobiť diskreditáciu jeho osoby v nadchádzajúcich komunálnych voľbách a viesť k jeho prehre v týchto voľbách. Žalovaný jeho tvrdenia namietal a tvrdil, že k žiadnemu zásahu do jeho práv nedošlo. Vyjadrenia sa týkali výlučne výkonu verejnej funkcie starostu vykonávanej v tom čase žalobcom. V súvislosti s týmto výrokom

žalovaného bolo potrebné zistiť, či ním došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, či bol tento zásah neoprávnený, či tento zásah mohol objektívne ohroziť osobnosť žalobcu, v akom prostredí došlo k ohrozeniu jeho osobnosti, intenzitu zásahu, jeho rozsah a pod..

25. V tomto prípade je však nutné poukázať, že v čase volebnej kampane a teda aj v čase vyhotovenia (zverejnenia) volebného letáka T. G. s vyjadrením žalovaného, bol žalobca verejne činnou osobou v rámci komunálnej politiky - starostom obce Raslavice a teda zákonite podliehal vyššej miere kritiky (oprávnenej vychádzajúcej z objektívneho faktického základu, na základe ktorého si osoba tvorí svoj názor, resp. ho prezentuje vo vzťahu k inej osobe), resp. hodnotenia zo strany verejnosti, verejnej mienke, či napr. aj protikandidátov, či iných politikov v rámci výkonu funkcie a volebnej kampane, či politických diskusií a pod..

26. Z predložených listinných dôkazov (na ktoré poukazovali zhodne obe strany sporu - najmä zápisnicu zo zasadnutia zastupiteľstva PSK č. 3/2014) možno vyvodiť záver, že vyjadrenie žalovaného voči žalobcovi sa týkalo výlučne hodnotenia žalobcu ako osoby verejne činnnej ako starostu obce Raslavice a že mohlo vyplývať z jeho (nie práve najmiernejších) vyjadrení na zasadnutí PSK, keďže poslanci PSK neschválili na rekonštrukciu časť cesty, ktorú navrhoval žalobca. Vyjadrenie žalovaného v prezentovanom znení („ Žiaľ, práve kvôli konaniu pána starostu, ktorý nespokojuje, ba priam - hádže nám poľnú pod nohy, nemôžeme pokračovať v prácach ďalej.“) sa súdu nejaví ani ako vyjadrenie neštandardné a nevhodné, resp. aby prekračovalo mieru primeraných výrazov používaných v rámci bežnej komunikácie v spoločnosti, či v rámci volebnej kampane a teda politického boja o hlasy voličov, ktorá by mohla u fyzickej osoby vyvolať mieru pohoršenia, ohroziť jej česť, či meno, resp. či mať za následok ohrozenie úspechu kandidáta, resp. priamo neúspech kandidáta v komunálnych voľbách. Za žalobcom tvrdený neúspech v komunálnych voľbách nemôže v žiadnom prípade niesť zodpovednosť žalovaný. Je výlučným právom voličov rozhodnúť, ktorý z kandidátov ich osloví do tej miery, že mu vo voľbách odovzdajú svoj hlas a ktorý z nich, na základe výsledkov volieb získa mandát starostu. Navyše je všeobecné známe, že v obciach pri komunálnych voľbách je rozhodujúcim aj rodinné zázemie kandidátov a samozrejme občania obce vedia zväziť a zhodnotiť činnosť doterajších orgánov obce bez ohľadu na to, aká by bola volebná kampaň nevrelá, resp. koľko letákov by bolo, s akým obsahom a kým zasielaných domácnostiam v obci. Tvrdené ohrozenie výsledku volieb je preto nepreukázané a samotný následok - výsledok volieb nezávisí od vôle žalovaného, ale od vôle oprávnených voličov. Kandidátom neostáva nič iné, len výsledok volieb (teda vôľu voličov) rešpektovať. Takéto vyjadrenie žalovaného preto nemohlo objektívne negatívne pôsobiť na osobnosť žalobcu, ani nevychádzalo z klamlivých poznatkov žalovaného ani nepresahuje rámec bežnej kritiky u verejne činných osôb. Tiež podľa názoru súdu nebolo prekročené právo prejavu a ani slobodnej volebnej kampane, ktorým by sa zasiahlo do osobnosti žalobcu.

27. Rovnako, ak by mal žalobca za to, že volebná kampaň úspešného kandidáta na funkciu starostu obce Raslavice (napr. aj formou volebného letáka, nemožnosťou sa brániť, reagovať pred voľbami, viesť svoju volebnú kampaň a pod.), resp. by mal zato, že voľby boli neústavné alebo nezákonné, resp. ich výsledok, mal možnosť a ústavné právo podať ústavnú sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb do orgánu miestnej samosprávy podľa čl. 129 Ústavy Slovenskej republiky, o ktorej by rozhodoval Ústavný súd Slovenskej republiky, pričom je zrejmé, že z jeho strany ústavná sťažnosť podaná nebola. Navyše súd poukazuje aj na dobu, ktorá uplynula od namietaného porušenia práva. Je prinajmenšom zvláštne, že reštitučná žaloba bol podaná na súde takmer tri roky po vykonaní volieb, resp. oboznámení sa s obsahom sporného vyjadrenia.

28. Vzhľadom k tomu, že nebolo preukázané také konanie žalovaného, ktoré by smerovalo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, súd ďalej neskúmal príčinnú súvislosť medzi správaním, konaním a porušením osobnostných práv a či v ich dôsledku došlo k takému zásahu, ktorá by odôvodňovala ochranu vo forme reštitučného nároku. S poukazom na cit. ust. § 11 a § 13 OZ súdu neostávalo nič iné, len žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietnuť. Súdu nevykonával ďalšie dôkazy, nakoľko zo strany strán ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania ani podané neboli a vo veci bolo možné rozhodnúť na základe nimi označených a predložených dôkazov (§ 167 CSP, § 182 CSP, § 185 a nasl. CSP - dokazovanie).

29. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 odsek 1 CSP tak, že nepriznal nárok na ich náhradu úspešnému žalovanému, nakoľko si ich náhradu neuplatňoval. Žalobca ako neúspešný v spore nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresný súd Bardejov v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje,
- e) podpis,
- f) spisová značka tohto konania (§ 127 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie podal.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.